

LIBRIS

We know
books

ROALD DAHL

**UNCHIUL
OSWALD**

Traducere din limba engleză și note
de Iulia Arsintescu

EDITURA
ART

1.

Încep să simt din nou nevoia să-l omagiez pe unchiul Oswald. Mă refer, desigur, la răposatul Oswald Hendryks Cornelius, rafinatul, bon-viveurul, colecționarul de păianjeni, scorpioni și bastoane, iubitorul de operă, expertul în porțelanuri chinezești, seducătorul de femei și, fără urmă de îndoială, cel mai mare futangiu din toate timpurile. Orice alt pretendent celebru la acest titlu ajunge să pară de-a dreptul ridicol dacă-i comparăm recordul cu al unchiului Oswald. Mai ales sărmanul Casanova. Iese din această confruntare arătând ca un bărbat care suferea de o gravă disfuncție a organului sexual.

Au trecut cincisprezece ani de când am dat spre publicare, în 1964, primul mic fragment din Jurnalele lui Oswald. Nu mi-a fost ușor în momentul respectiv să aleg ceva neofensator, iar episodul cu pricina conținea, dacă vă mai amintiți, descrierea nevinovată și oarecum frivolă a coitului dintre unchiul meu și o anume leproasă în Deșertul Sinai.

Toate bune și frumoase. Dar am așteptat încă zece ani (1974) înainte de a risca să public un al doilea fragment. Din nou am fost atent să aleg ceva care, cel puțin

după standardele lui Oswald, să fie pe cât posibil bun de citit și de către vicar la școala de duminică a bisericii din sat. De data aceasta a fost vorba despre descoperirea unui parfum atât de potent, încât orice bărbat care îl adulmece pe o femeie nu mai reușea cu niciun chip să se abțină să sară pe ea atunci și acolo.

N-au apărut niciun fel de contestații serioase după publicarea acestei bagatele. Au urmat însă alt gen de repercusiuni. Mi-am descoperit pe neașteptate cutia poștală plină până la refuz cu scrisorile a sute de cititoare, toate cerându-mi insistent un strop din parfumul magic al lui Oswald. Mi-au scris, cu aceeași pretenție, și nenumărați bărbați, printre care un dictator african deosebit de dezagreabil, un ministru din cabinetul britanic de stânga și un cardinal de la Sfântul Scaun. Un prinț din Arabia Saudită mi-a oferit o sumă uriașă în franci elvețieni și un bărbat în costum negru de la CIA m-a căutat într-o după-amiază, ducând o servietă doldora cu bancnote de o sută de dolari. Parfumul lui Oswald, mi-a spus el, putea fi folosit pentru compromiterea oricărui politician sau diplomat rus respectabil care exista pe lume, iar țara lui voia să cumpere formula.

Din nefericire, nu aveam nici măcar o picătură din lichidul magic ca să i-o pot vinde, așa că toată istoria s-a încheiat acolo.

Astăzi, la cinci ani de la publicarea poveștii cu parfumul, am decis să permit publicului să arunce încă o privire fugară în viața unchiului meu. Fragmentul pe care l-am ales provine din volumul XX al Jurnalelor. A fost scris în 1938, când Oswald avea 43 de ani și era

în floarea vârstei. Sunt pomenite în el numele multor persoane faimoase, iar asta reprezintă în mod evident un risc major: familiile și prietenii lor s-ar putea simți jigniți de unele dintre lucrurile pe care le are de spus Oswald. Nu-mi rămâne decât să mă rog ca persoanele vizate să fie îngăduitoare cu mine și să înțeleagă că motivele mele nu sunt necurate. Aduc în atenție un document de o considerabilă importanță științifică și istorică și ar fi o tragedie să nu vadă niciodată lumina zilei.

Iată, așadar, un extras din volumul XX al Jurnalelor lui Oswald Hendryks Cornelius, redat în întregime în cuvintele lui:

Londra, iulie 1938

Tocmai m-am întors dintr-o vizită plină de satisfacții la uzinele Lagonda din Staines. W.O. Bentley m-a invitat la masă (somon de Usk și o sticlă de Montrachet) și am discutat despre dotările suplimentare ale noului meu V12. Mi-a promis un claxon care să cânte *Son gia mille e Tre*¹ de Mozart la tonalitatea perfectă. Poate că unora dintre voi li se pare un moft copilăresc, dar va fi stimulant să mi se reamintească de fiecare dată când apăs pe buton că bunul Don Giovanni deflorase, până în momentul acelei arii, 1003 demoazele spaniole durdulii. I-am spus lui Bentley că vreau scaunele tapițate cu piele fină de aligator, iar bordul și restul suprafețelor să

¹ Arie din opera *Don Giovanni* de Mozart, în care personajul principal se referă la cele o mie trei femei cu care s-a culcat în Spania.

fie lambrisate cu lemn de tisă. De ce tisă? Pur și simplu pentru că prefer culoarea și granulația tisei englezești oricărui alt tip de lemn.

Ce individ remarcabil este W.O. Bentley! Și ce triumf a reprezentat pentru Lagonda faptul că l-au adus la ei! Mi se pare oarecum trist că acest bărbat care a proiectat și și-a legat numele de una dintre cele mai bune mașini din lume a fost silit să plece din propria lui companie și aruncat în brațele rivalilor. Dar asta înseamnă, în același timp, că noile Lagonda sunt acum fără egal, iar în ceea ce mă privește, nu mi-aș lua niciodată altă mașină. Cea de acum nu va fi ieftină deloc. Mă costă cu multe mii mai mult decât am crezut vreodată că e posibil să plătești pentru un automobil.

Dar cui îi pasă de bani? Mie nu, pentru că am o grămadă. Am făcut prima mea sută de mii de lire când aveam șaptesprezece ani, iar mai târziu am continuat să fac și mai mulți. Când spun asta, îmi dau seama că n-am vorbit niciodată în jurnalele mele despre felul în care am ajuns un om bogat.

Poate că a venit momentul. Aș zice că da. Deși aceste jurnale sunt menite să reprezinte o istorie a artei seducției și a plăcerilor copulației, ar părea totuși incomplete fără câteva referiri la arta câștigării banilor și la plăcerile care o însoțesc.

Foarte bine, atunci. M-am convins să mă apuc de treabă. Voi purcede de îndată să vă spun cum am început să câștig bani. În caz că vreunui dintre voi ar fi tentați să sară peste această parte și să se îndrepte direct spre aventurile mele mai suculente, dați-mi voie să vă asigur că

și aceste pagini vor musti de întâmplări picante. Altminteri, nu m-aș fi apucat să le scriu.

Marile averi, când nu sunt moștenite, se fac de obicei în unul din următoarele patru moduri – prin pun-gășii, prin talent, prin decizii inspirate sau prin noroc. Averea mea a fost un rezultat al tuturor acestor metode. Urmăriți-mă cu atenție și veți vedea ce vreau să spun.

În anul 1912, când abia împlinisem șaptesprezece ani, am câștigat o bursă pentru studiul științelor naturii la Colegiul Trinity din Cambridge. Eram un tânăr precoce și îmi dădusem examenele cu un an mai devreme decât se obișnuia. Asta însemna că urma să stau douăsprezece luni fără să fac nimic, întrucât la Cambridge nu mă primeau decât după ce îplineam optsprezece ani. Prin urmare, tatăl meu a hotărât că mai bine umpleam acest timp mergând în Franța ca să învăț limba. Cât despre mine, eu speram să pot învăța în țara aceea splendidă ceva mai mult decât limba. Vedeți, începusem deja să deprind gustul desfrâului și dădeam iama printre debutantele londoneze. Și, în plus, începusem deja să mă cam plictisesc de tinerele englezoaice. Erau, după părerea mea, cam nesărate, și muream de nerăbdare să împrăști câteva banițe de sămânță pe ogoare străine. Mai ales în Franța. Dețineam informații de încredere cum că pariziencele știu unul sau două lucruri în plus despre cum se face dragoste, lucruri la care verișoarele lor londoneze nici nu visaseră vreodată. Copulația, după cum se zvonea, nu depășise în Anglia vârsta copilăriei.

În seara dinaintea plecării mele în Franța, am dat o mică petrecere la casa familiei noastre din Cheyne Walk.

Tata și mama ieșiseră intenționat să ia cina în oraș ca să am eu tot spațiul la dispoziție. Invitasem vreo doisprezece prieteni de ambele sexe, cu toții cam de vârsta mea, iar pe la ora nouă purtam o conversație plăcută, bând vin și mâncând o delicioasă tocană de berbec cu găluști. S-a auzit clopoțelul de la ușa de la intrare. M-am dus să răspund. Pe trepte stătea un bărbat de vârstă mijlocie cu o mustață uriașă, un ten purpuriu și o valiză din piele de porc. S-a prezentat drept maiorul Grout și a întrebat de tata. I-am spus că ieșise la cină.

— Vai de mine, a zis maiorul Grout. M-a invitat să stau aici. Sunt un vechi prieten.

— Probabil că tata a uitat, am zis. Îmi pare extrem de rău. Pofțiți, intrați!

Evident, nu-l puteam lăsa pe maior singur în bibliotecă să citească revista *Punch*, în timp ce noi petreceam în camera alăturată, așa că l-am întrebat dacă nu voia să ni se alătore. Voia, desigur. I-ar fi făcut plăcere. Așa că a apărut, cu mustață cu tot, un flăcău tomnatic, jovial și voios, care s-a așezat printre noi cât se poate de în largul lui, în ciuda faptului că era de trei ori mai bătrân decât oricare dintre cei de față. S-a îndopat cu berbec și a dat gata o sticlă de Bordeaux în primul sfert de oră.

— Excelentă mâncare, a zis el. Vin mai este?

I-am deschis o nouă sticlă și l-am privit toți cu o oarecare admirație cum s-a apucat s-o golească și pe aceea. Obrajii lui se transformau din purpurii într-un violet vinețiu, iar nasul părea să-i fi luat foc. La jumătatea celei de-a treia sticle, a început să-și dea drumul. Lucra, ne-a spus, în Sudanul anglo-egiptean și venise acasă în

permisie. Activitatea lui se desfășura pe lângă Serviciul de Irigații al Sudanului și presupunea o muncă grea, într-un climat torid. Dar era o activitate fascinantă. Distracție din belșug, înțelegeți. Iar negroteii nu-ți dădeau cine știe ce bătaie de cap, dacă țineai tot timpul cravașa la-ndemână.

Ne-am așezat în jurul personajului cu față purpurie de pe tărâmurii îndepărtate și l-am ascultat cu mare interes.

— Grozavă țară, Sudanul, a zis el. Și enormă. Îndepărtată. Plină de mistere și de secrete. V-ar plăcea să vă povestesc despre unul dintre cele mai mari secrete ale Sudanului?

— Foarte mult, domnule, am zis. Vă rugăm.

— Unul dintre marile lui secrete, a zis, dând pe gât încă un pahar de vin, un secret cunoscut doar de băștinași și de câțiva străini bătrâni ca mine, este o mică făptură numită gândacul vezicant de Sudan, sau, cu denumirea corectă, *cantharis vesicatoria sudanii*.

— Un scarabeu, adică? am întrebat eu.

— Cătuși de puțin. Gândacul vezicant de Sudan este o insectă cu aripi, un gândac care poate zbura, lung de aproape doi centimetri și foarte plăcut la vedere, pentru că are niște aripi cu irizații strălucitoare de culoare verde-auriu.

— Și de ce e gândacul ăsta un secret atât de mare? ne-am mirat noi.

— Gândăceii ăștia, a zis maiorul, se găsesc numai într-o anumită parte din Sudan, mai exact într-o zonă de aproximativ cincizeci de kilometri pătrați situată la

nord de Khartoum, unde crește un copac numit *hashab*. Gândacii se hrănesc cu frunzele acestor copaci. Există oameni care își petrec toată viața căutându-i. Vânătorii de gândaci li se spune. Sunt băștinași cu privirea foarte bună, care știu totul despre locurile pe unde bântuie insectele și ce alte obiceiuri au. Când îi prind, îi usucă la soare și pe urmă îi pisează până se transformă într-o pulbere fină. Pulberea asta se află la mare trecere printre localnici, care o păstrează în niște cutiute speciale, cioplite atent. Șefii de trib țin pulberea de gândac în cutiute de argint.

— Și cu pulberea asta, am întrebat noi, ce fac?

— Nu-i vorba despre ce *fac* ei cu *ea*, a zis maiorul. Este vorba despre ce poate face *ea* cu *tine*. Un vârf de ac din pulberea asta reprezintă cel mai puternic afro-diziac din lume.

— Musca spaniolă! a strigat cineva. E musca spaniolă!

— Nu chiar, a zis maiorul, dar ești pe-aproape. Musca spaniolă se găsește în Spania și în sudul Italiei. Eu vorbesc despre musca sudaneză și, chiar dacă face parte din aceeași familie, e altă mâncare de pește. Este de aproximativ zece ori mai puternică decât musca spaniolă obișnuită. Reacția produsă de pulberea gândăcelului sudanez este incredibil de violentă, iar substanța poate fi periculoasă chiar și în doze mici.

— Dar localnicii o folosesc?

— O, Doamne, da! Fiecare negrotei din Khartoum și de la nord de oraș se folosește de bătrâna pulbere de gândac. Bărbații albi, care știu cu ce au de-a face,

înclină mai degrabă să nu se atingă de ea, pentru că este al naibii de periculoasă.

— *Dumneavoastră* ați folosit-o? l-a întrebat cineva.

Maiorul s-a uitat la cel care întrebase și a zâmbit scurt de sub enorma lui mustață.

— Ajungem și la asta dintr-o clipă în alta, bine? a zis el.

— Dar ce-ți face, de fapt? a insistat una dintre fete.

— Dumnezeu, a zis maiorul, dar ce nu-ți face? Îți dă foc la organele genitale. Este deopotrivă violent afro-diziacă și puternic iritantă. Nu numai că te face turbat de excitat, dar îți asigură în același timp și o erecție enormă și de lungă durată. Îmi mai dai un pahar de vin, băiete dragă?

Am sărit să mai aduc vin. Musafirii mei deveniseră brusc foarte potoliți. Fetele se uitau la maior fascinate și fără să se clintească din loc, cu ochii strălucitori ca stelele. Băieții se uitau la fete, așteptând să vadă cum reacționau la aceste indiscreții căzute din senin. I-am umplut din nou paharul maiorului.

— Tatăl tău a avut întotdeauna o pivniță bine garnisită, a zis el. Și trabucuri de calitate.

S-a uitat în sus la mine, așteptând.

— Ați dori un trabuc, domnule?

— Ar fi foarte politicos din partea ta, a zis el.

M-am dus în sufragerie și am adus cutia de Montecristo a tatei. Maiorul și-a pus un trabuc în buzunarul de la piept și altul în gură.

— Dacă vreți, vă voi istorisi o poveste adevărată, a zis el, despre mine și gândacul sudanez.